

Beleidsnota Stimuleringsfonds agrarische sector, vrijetijdseconomie en overig MKB 2017

1. Inleiding

Kort zal een introductie worden gegeven over het stimuleringsfonds waarvan in deze beleidsnota o.a. de criteria worden vermeld. Eerst wordt de aanleiding voor het stimuleringsfonds geschetst waarna een korte toelichting op het fonds wordt gegeven.

1.1 Aanleiding

Het ontstaan

Voorheen had Gemeente Horst aan de Maas een aantal fondsen waarmee ondernemers binnen de gemeente ondersteund konden worden bij de ontwikkeling van innovatieve projecten. Echter door de economische crisis en de noodzakelijke bezuinigingen is destijds besloten de voeding van deze fondsen stop te zetten. Vanuit ondernemers kwam tijdens verschillende bedrijfsbezoeken en netwerkbijeenkomsten steeds vaker de vraag of er ondersteuningsmogelijkheden vanuit de gemeente voor ondernemers zijn.

Behoeftte vanuit ondernemers is de aanleiding geweest om een nieuw fonds op te richten waarmee agrarische, bedrijven gericht op de vrijetijdseconomie en overige MKB bedrijven worden ondersteund. Hiervoor is er per 1 januari 2017 een fonds beschikbaar met een jaarbudget van €100.000,-. De Raad heeft gevraagd om duidelijke kaders op te stellen voor een fonds.

Het fonds

Regionaal is Horst aan de Maas een belangrijke speler in de agrarische en toeristische sector. Vanwege het aantal bedrijven en de bijbehorende werkgelegenheid zijn ook overige MKB bedrijven belangrijk voor Horst aan de Maas.

Vanuit de in het collegeprogramma beschreven rol als gemeente past het om initiatieven bij ondernemers en inwoners neer te leggen en bepaalde ontwikkelingen te stimuleren.

Om deze rol te kunnen blijven waarmaken en de economische betekenis van de sectoren voor de regio te behouden is het van belang dat ondernemers, onderwijsinstellingen en de overheid samenwerken. Het fonds kan ook dienen om initiatieven van de lokale bedrijven te koppelen aan de Brightlands Campus Greenport Venlo.

Het stimuleringsfonds is bedoeld om innovatieve projecten te ondersteunen en heeft daarbij als eis dat het primair door externe partijen wordt gedragen. Waardoor ook de verantwoordelijkheid van het project bij deze externe partij(en) ligt.

Naast het beschikbare bedrag van €100.000,- kunnen er door de gemeente ook bijdragen worden geleverd aan de (startende) ondernemers door bijvoorbeeld het netwerk aan te spreken en samenwerkingen tot stand te brengen.

1.2. Doelstelling

Met dit stimuleringsfonds wordt er voorzien in de vraag vanuit (startende) ondernemers en organisaties om een bijdrage (financieel of op andere wijze) te leveren aan innovatieve projecten welke aandeel kunnen hebben in het inhoud geven aan de doelen uit het collegeprogramma, het versterken van de kennisinfrastructuur en het streven om de gezondste regio te worden.

2. Argumenten

Dit hoofdstuk zal eerst de aansluitende doelen uit het collegeprogramma beschrijven, waarna de argumenten voor het fonds per sector worden omschreven.

2.1. Collegeprogramma¹

Binnen het collegeprogramma zijn een aantal zaken welke van belang zijn voor het ontwikkelen van de beleidskaders van het stimuleringsfonds. Deze aspecten zullen hieronder nader worden toegelicht.

2.1.1. Bestuur en Dienstverlening

1) Bron: (Horst aan de Maas, 2014-2018)

De overheid wil meer gaan werken aan burgerparticipatie. De gemeente wil meer samenwerking tussen overheid, burgers, bedrijven, verenigingen en maatschappelijke organisaties, maar ook de inwoners en organisaties willen meer samenwerking. Hierbij vindt het college het belangrijk dat de gemeente één van de gelijkwaardige deelnemers is en niet boven andere deelnemers staat. Het voorgestelde stimuleringsfonds past zeer goed bij deze doelstelling. Er wordt gewerkt om meer verantwoordelijkheid bij ondernemers neer te leggen.

2.1.2. Regionale samenwerking en Economie

Een andere ambitie van Gemeente Horst aan de Maas is om haar economische positie te versterken en bij te dragen aan de ontwikkeling van de regio. Dit vraagt om een gemeente welke zich proactief en ondernemend opstelt en samenwerking opzoekt.

Ook op het gebied van vrijetijdseconomie wil de gemeente zich verder ontwikkelen en meer inzicht krijgen in de ontwikkelingen in de sector, zodat zij een juiste bijdrage kan leveren aan de sector.

2.1.3. Ruimte, Wonen en Mobiliteit

In dit onderdeel van het collegeprogramma wordt expliciet aandacht besteed aan de agrarische sector. Het college is zich bewust van het belang van de sector voor de gemeente. Dit onderdeel streeft niet alleen naar het behoud, ook het versterken van duurzame land- en tuinbouw is een streven. Om dit te bereiken zal er samen met ondernemers worden gezocht naar de invulling hiervan.

De Brightlands Campus Greenport Venlo is een initiatief welke invulling geeft aan de verduurzaming van de agrarische sector. Op deze campus kunnen bedrijven en onderwijsinstellingen zich vestigen. Beide partijen kunnen samenwerken om nieuwe, innovatieve projecten tot stand te brengen welke bijdragen aan de verduurzaming van de agrarische sector.

Gemeente Horst aan de Maas is actief betrokken bij de ontwikkeling van Greenport Venlo en biedt daarnaast ondersteuning voor initiatieven die hieraan bijdragen.

Een stimuleringsfonds kan naast de regionale middelen een bijdrage leveren om het bovengenoemde onderdeel van het collegeprogramma ten uitvoer te brengen. Met behulp van innovatieve projecten kunnen er voor ondernemers nieuwe verdienmodellen ontstaan.

2.2. Argumentatie

Naar aanleiding van de eerder benoemde doelen worden onderstaande argumenten aangedragen om ondernemers te faciliteren door o.a. dit stimuleringsfonds beschikbaar te stellen.

2.2.1. Agrarische sector ²

De agrarische sector staat onder druk. Schaalvergroting alleen lijkt niet meer de oplossing voor ondernemers om ook in de toekomst te kunnen blijven bestaan.

Het idee dat het anders moet binnen de sector is aanwezig, de (financiële) ruimte om te innoveren is minder aanwezig. Maar zowel de primaire agrarische sector als de periferie is van groot belang vanwege de toenemende behoefte aan gezonde en veilige voeding wereldwijd. Hierdoor zal zij zich op nationaal en internationaal niveau moeten blijven ontwikkelen.

Lokaal heeft de gemeente nu een actieve houding naar de agrarische sector. Bedrijfsbezoeken en deelnemen aan netwerkbijeenkomsten is een onderdeel hiervan. Het levert de gemeente informatie op betreffende de sector en de te verwachten ontwikkelingen.

Ondernemers zien het vaak als de uitgelezen kans om hun 'business' bij de gemeente onder de aandacht te brengen. Daarbij wordt vaak gevraagd of er een ondersteunende, bemiddelende of faciliterende rol van de gemeente kan zijn.

Actuele initiatieven welke betrekking hebben op de agrarische sector zijn onder andere Mushroom Valley, Platform blauwe bes en een samenwerking met HAS Kennistransfer & bedrijfsopleidingen. Mushroom Valley is een platform van bedrijven uit de periferie van de paddenstoelenteelt, het onderwijs, onderzoek en de overheid wat moet leiden tot productinnovaties en een betere profilering.

Het Blauwe bessen platform vertegenwoordigt ruim 80% van het Nederlandse blauwe bessenareaal met als primair doelde Nederlandse consumptie en daarmee de afzet van blauwe bessen stimuleren met marktgerichte promotie en onderzoek.

De HAS doet onderzoek naar de het belang van de agrarische sector voor Horst aan de Maas en waar de gemeente ondernemers kan ondersteunen

Ook op Brightlands Campus Greenport Venlo is het thema 'voeding & gezondheid' een aspect waarmee de sector haar positie kan versterken. Samenwerking met het bedrijfsleven enerzijds en onderwijsin-

2) Bron: (Horst aan de Maas, Kadernota: Aanzet voor een notitie m.b.t. agri-business, 2016)

stellingen anderzijds versterkt de kennisinfrastructuur. Gemeente Horst aan de Maas wil daarom bijdragen om samenwerkingen op deze campus tot stand te brengen.

Om de agrarische sector te ondersteunen en het belang van de sector te behouden en waar mogelijk te versterken is het nodig dat de gemeente actief participeert in de ontwikkelingen.

Met het stimuleringsfonds wordt er gehoor gegeven aan de vraag vanuit ondernemers om ondersteuning. Ondernemers kunnen gebruik maken van een financiële bijdrage, dan wel kennis om innovatieve projecten, die een bijdrage leveren aan de structuurversterking van duurzame agribusiness, op te starten en/of uit te voeren.

2.2.2. Vrijtijdseconomie.

De vrijetijdseconomie is voor Gemeente Horst aan de Maas een belangrijk speerpunt. De vrijetijdseconomie zorgt voor 9.5% van het bruto binnenlands product van de regio en zorgde in 2013 voor 14,8% van de werkgelegenheid binnen de gemeente³. Hierdoor is dit een belangrijk economisch cluster naast de agribusiness.

Er zijn veel initiatieven op het gebied van vrijetijdseconomie. Maar dit brengt ook veel complexiteit met zich mee. Elk project heeft eigen achtergronden, belangen en relaties. Hierdoor is de samenhang van de verschillende initiatieven nog niet op het gewenste niveau.

Er zijn een aantal grote organisaties zoals Centerparcs in America, Toverland en de Schatberg in Sevenum, Equistrian Centre De Peelbergen in Kronenberg en het Parkhotel in Horst. Naast de grotere organisaties heeft de gemeente tal van kleinere ondernemingen welke afhankelijk zijn van de vrijetijdseconomie in de regio. Bij het "Toeristisch platform Horst aan de Maas" zijn al zo'n 80 ondernemers aangesloten.

Horst aan de Maas heeft in totaal 98 bedrijven actief in de toeristische sector. Hiervan zijn er 67 gericht op verblijfsrecreatie en 31 op dagrecreatie zoals attracties en musea.⁴

Mede door de economische crisis zijn veel van de voorheen succesvolle bedrijven actief in de vrijetijdseconomie in een moeilijke periode terecht gekomen. Om dit te compenseren is men in bepaalde gevallen op zoek gegaan naar nieuwe verdienmodellen.

Om negatieve ontwikkelingen te stoppen en de sector weer vitaal te maken zal de kwaliteit en het perspectief versterkt moeten worden.

Samenwerking in de keten en horizontale verbindingen met andere sectoren zijn noodzakelijk en een voorwaarde voor doorontwikkeling van de vrijetijdseconomie. De POL uitwerking vrijetijdseconomie Noord-Limburg benoemt dat ondernemerschap gestimuleerd moet worden, de kwaliteit van de recreatie verbeterd en dat aanwezige voorzieningen meer moeten worden gekoppeld⁵.

Volgens onderzoek kan op lokaal niveau synergie worden bereikt door participatie bij de ondernemers en initiatiefnemers te leggen. Hierbij dient de overheid een richtingaanwijzer voor alle partijen te zijn⁶. Met het stimuleringsfonds tracht Horst aan de Maas de juiste richting aan te geven en wordt samenwerking mogelijk gemaakt waardoor de structuur wordt versterkt.

2.2.3. Het overig MKB

Op landelijk en regionaal niveau is het MKB van wezenlijk belang, zo ook voor Horst aan de Maas.

"De staat van het MKB"⁷ geeft aan dat in het derde kwartaal van 2015 99,8% van de bedrijven in Nederland MKB bedrijven zijn⁸. In datzelfde jaar zorgde het MKB voor 70% van de werkgelegenheid in de marktsector⁹. Om dit belang te behouden en te versterken, is input van en een relatie met de koplopers uit de gemeente van groot belang.

Het MKB vormt een belangrijke pijler voor gemeente Horst aan de Maas. Om dit te behouden en te versterken is een samenwerking tussen overheid en ondernemers noodzakelijk.

Dit stimuleringsfonds zal uiteindelijk deel uitmaken van samenwerking met de sector en deels gehoor geven aan de vraag naar ondersteuning (al dan niet financieel).

2.2.4. Gezondste regio 2025

3) Bron: (ZKA Consultans & Planners, 2015)

4) Bron: (ZKA Consultans & Planners, 2015)

5) Bron: (Regionale uitwerkin POL vrijetijdseconomie Noord-Limburg, concept 2015)

6) Bron: (Hagenaars, 2016)

7) Dit is een samenwerking van het CBS, Ministerie van Economische zaken en MKB Nederland

8) Een bedrijf met <250 werkzame personen

9) Bron: (De staat van het MKB 2015, 2015)

Horst aan de Maas ondersteunt het initiatief om in 2025 de gezondste regio van Europa te zijn. Gezondheid is een breed toepasbaar begrip, daarom kunnen er verschillende projecten bijdragen aan dit streven. Met het stimuleringsfonds kunnen innovatieve projecten, die bijdragen aan de doelstellingen om de gezondste regio te zijn, ondersteund worden.

3. De criteria

Dit hoofdstuk geeft de criteria aan welke worden gesteld bij aanvraag om een bijdrage en de doelgroep, financiële kaders en de algemene uitgangspunten. Tot slot wordt de procedure bij indiening weergegeven.

3.1. De doelgroep

Het stimuleringsfonds is bedoeld voor bedrijven of organisaties welke met projecten/activiteiten een bijdrage leveren aan structuurversterking van duurzame agribusiness, de vrijetijdseconomie en overige MKB bedrijven door met name innovatie en kennisontwikkeling toe te passen. Het fonds dient als startersubsidie waardoor de projecten een kans krijgen om een innovatief project of initiatief tot uitvoering te brengen.

Gemeentelijke projecten welke stimulerend zijn voor de (startende) ondernemers/organisaties en de economie in Horst aan de Maas kunnen ook gehonoreerd worden.

Ondernemingen of organisaties welke behoren tot de doelgroep zoals hierboven beschreven kunnen zowel gezamenlijk als individueel een aanvraag indienen.

Van het innovatief project of initiatief wordt verwacht dat het bijdraagt aan ten minste één van onderstaande fondsdoelen:

1. De doelen benoemd in het collegeprogramma;
2. De ontwikkeling van de kennisinfrastructuur;
3. De doelstelling om de Gezondste regio te worden.

3.2. Financiële middelen

De financiële middelen bedragen €100.000,-- voor het eerste jaar. Er is bij de fondsinrichting geen gescheiden uitgaven voor de agrarische sector, vrijetijdseconomie en overige MKB bedrijven.

De bijdrage is een cofinanciering (maximaal 50% van de projectkosten) en betaling van de bijdrage geschiedt in de regel na de uitvoering van het project. Bij een goed onderbouwde aanvraag kan de uitzondering worden gemaakt om maximaal 50% van de totale bijdrage als voorschot uit te betalen.

3.3. De criteria

Naast de financiële kaders zijn er ook een aantal criteria opgesteld voor de aanvrager, het project, en overige aspecten.

3.3.1. De aanvragende partij

De aanvragende partij dient te voldoen aan de in paragraaf 3.3.2 benoemde eisen. Door het fonds niet op te delen in drie los van elkaar staande sectoren is er geen kans op een dubbele bijdrage voor één en dezelfde partij.

De aanvragende partij kan zowel één (startende) onderneming/organisatie zijn als een samenwerking van meerdere (startende) ondernemingen/organisaties. Het feit dat de aanvraag van één enkele partij mogelijk kan leiden tot een concurrentievoordeel is meegenomen in deze beslissing. Er kan geen samenwerking worden vereist omdat dit het primaire doel van het fonds, het stimuleren van ontwikkelingen, in de weg kan staan.

3.3.2. Het initiatief

Het initiatief/project wordt primair gedragen door een externe partij. De bijdrage van de gemeente wordt toegekend uit het stimuleringsfonds indien er wordt voldaan aan onderstaande criteria:

1. Het initiatief draagt bij aan minimaal één van de fondsdoelstellingen;
2. Middelen worden toegekend aan activiteiten en/of projecten die een bijdrage leveren aan structuurversterking van de duurzame agribusiness, vrijetijdseconomie en het MKB, met name door innovatie en kennisontwikkeling.
3. Het een eenmalige aanvraag voor een cofinanciering betreft (maximaal 50% van de initiatiefkosten).
4. In cofinanciering wordt maximaal 50% van de initiatiefkosten door de gemeente bijgedragen met een maximum van €5.000,- voor een individuele aanvrager en €10.000,- voor een collectieve aanvraag;
5. De projectdoelen met bijbehorende output dienen vooraf bekend te zijn en worden ingediend via de daarvoor opgestelde formulieren.
6. Er is een overzicht van de projectbegroting en tijdsplan.

Er kan voor zowel de ontwikkeling als de uitvoering van een project een bijdrage worden geleverd.

3.3.3. Terugkoppeling

Bij het invoeren van het voorgestelde fonds zullen er een aantal momenten zijn waarop een terugkoppeling plaatsvindt van de voorbijgaande periode.

Ten eerste wordt er halfjaarlijks een overzicht met de gesteunde initiatieven verstrekt aan de betreffende portefeuillehouders. Hierin worden ook de lopende projecten welke nog niet zijn afgerond en de lopende aanvragen vermeld. Daarnaast wordt er een overzicht opgesteld van de mogelijk nog toe te kennen bijdragen. Dit geeft voor het volgende half jaar duidelijkheid in de nog uit te keren bijdragen.

Vanuit de fondsdoelstelling (benoemd in paragraaf 1.2) is het primaire doel van de financiële bijdrage om initiatieven/projecten te ondersteunen en zo inhoud te geven aan het collegeprogramma, bijdragen aan het streven om de gezondste regio te worden en bijdragen aan een versterking van de kennisinfrastructuur. Het is daarom niet mogelijk om structurele financiële bijdragen te leveren met de gelden uit dit fonds. Doch kan een aanvraag van eenzelfde initiatiefnemer voor dit fonds gehonoreerd worden indien de aanvraag betrekking heeft op een ander onderdeel van het initiatief dan de vorige aanvraag(en), en bijdraagt aan minimaal één van de fondsdoelstellingen.

3.4. De procedure

Voor de aanvraag en de uitbetaling van de bijdrage dient de volgende procedure te worden doorlopen.

1. Indieningprocedure:
 - a. Schriftelijke aanvraag bij de gemeente, team Economie & Gebiedsontwikkeling, op basis van het aanvraagformulier waarin het volgende wordt opgenomen;
 - i. Gegevens aanvrager;
 - ii. Indien van toepassing de gegevens van de projectpartners;
 - iii. Projectinhoudelijke gegevens;
 - iv. Financiële gegevens;
 - v. Outputeffecten zijn duidelijk meegenomen in de aanvraag.
 - b. Er is geen herhalingsaanvraag voor hetzelfde project toegestaan. Indien de aanvraag betrekking heeft op eenzelfde project maar een nieuwe ontwikkeling/onderdeel beslaat, kan hier goedkeuring voor gegeven worden;
 - c. Maximale omvang ; 50% bijdrage van de totale projectkosten met een maximum van €5.000,- voor een individuele aanvraag en €10.000,- voor een collectieve aanvraag.
2. Het proces van aanvraag:
 - a. De betreffende portefeuillehouders (lokale en regionale economie) nemen gezamenlijk een besluit over alle aanvragen (met een maximum tot €10.000,-).
 - b. Er wordt binnen 4 weken een besluit genomen;
 - c. Drie mogelijke besluiten van de aanvraag;
 - i. Geheel honoreren, het aangevraagde bedrag wordt goedgekeurd;
 - ii. Deels honoreren, er wordt slechts een deel van het aangevraagde bedrag bijgedragen door de gemeente;
 - iii. Geheel afwijzen, er wordt geen gemeentelijke bijdrage geleverd.
 - d. Na de aanvraag vindt desgewenst een gesprek met de aanvrager plaats over het project en de gemeentelijke bijdrage.
3. Afronding aanvraag:
 - a. Na afloop van het project wordt een eindrapportage opgeleverd met daarin:
 - i. Activiteiten die hebben plaatsgevonden met bijbehorende resultaten
 - ii. Definitieve kosten
 - iii. Eventuele knelpunten
 - b. Na goedkeuring van de eindrapportage kan de (resterende) bijdrage worden gestort op het rekeningnummer van het aanvraagformulier. De gevraagde bijdrage wordt binnen 3 weken na goedkeuring van het eindrapport betaald.

Bijlage 2. Formulieren

Vanwege de omvang zijn de formulieren vanaf de volgende pagina weergegeven.

Datum aanvraag:-.....-.....		Projectnaam:
Projectindiener (aanvrager)		
Naam:		
Adres:		
Plaats:		
Actief in sector:		
Telefoon- en faxnummer	Tel: Fax:	
Bank en bankrekeningnummer:	Bank: IBAN:	
Inschrijving KvK:		Uittreksel KvK bijvoegen als bijlage 1 s.v.p.
Contactpersoon	Naam: Functie: Tel: E-mailadres:	
Project partner 1 (indien van toepassing)		
Naam:		
Adres:		
Plaats:		
Telefoon- en faxnummer	Tel: Fax:	
Inschrijving KvK:		Uittreksel KvK bijvoegen als bijlage 1.1 s.v.p.
Contactpersoon	Naam: Functie: Tel: E-mailadres:	
Projectpartner 2 (indien van toepassing)		
Naam:		
Adres:		
Plaats:		
Telefoon- en faxnummer	Tel: Fax:	
Inschrijving KvK:		Uittreksel KvK bijvoegen als bijlage 1.2 s.v.p.
Contactpersoon	Naam: Functie: Tel: E-mailadres:	
Projectpartner 3 (indien van toepassing)		
Naam:		
Adres:		
Plaats:		

Telefoon- en faxnummer	Tel: Fax:	
Inschrijving KvK:		Uittreksel KvK bijvoegen als bijlage 1.3 s.v.p.

Contactpersoon	Naam: Functie: Tel: E-mailadres:	
Projectinhoudelijk		
Rolverdeling van betrokken partijen		
Doelstelling project		
Doelgroep project		
Projectomschrijving:		
Duur project:		
Geplande activiteiten:		
Tijdspad:		
Verwachte effecten / resultaten:		
Totale projectkosten:	€	
Eigen bijdragen:	€	
Bijdrage derden:	€	
Gewenste gemeentelijke bijdrage:	€	
Specificatie gemeentelijke bijdrage		
		S.v.p. overzicht projectbegroting bijvoegen als bijlage
Datum en plaats Datum:	Handtekening:	
Plaats:		
	Niet door aanvrager in te vullen	
Bij afdeling EG ingekomen op:	Datum:	
Advies:		

Datum aanvraag:-.....-.....	Projectnaam:
Projectindiener (aanvrager)	
Naam:	
Adres:	
Plaats:	
Actief in sector:	
Telefoon- en faxnummer	Tel: Fax:
Bank en bankrekening-nummer:	Bank: IBAN:
Contactpersoon	Naam: Functie: Tel: E-mailadres:
Projectinhoudelijk	
Geef een beknopte weergave van de activiteiten die hebben plaatsgevonden.	
Geef eventueel knelpunten aan welke zich hebben voorgedaan. Vermeld daarbij de oorzaken en afwijkingen of aanpassingen.	

Begroting/financiering

Geef daadwerkelijk gemaakte kosten weer. En eventuele wijzigingen t.o.v. de vooraf ingediende begrotingsopzet. Vermeld eventuele wijzigingen duidelijk. s.v.p. facturen toevoegen als bijlage	
Overige aspecten	
Zijn er vanuit uw kant nog vragen of opmerkingen die u met Gemeente Horst aan de Maas inzake de financiële bijdrage wilt overleggen?	
Geef het aantal en het onderwerp van de bijlagen hiernaast weer.	
Datum en plaats Datum: Plaats:	Handtekening:
Niet door aanvrager in te vullen	
Bij afdeling EG ingekomen op:	Datum:
Advies:	